

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 1022

din 23 septembrie 2014

Prin raportul nr. 3558/IJ/3037/DIJ/914/ST/2014, Inspecția judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii sesizarea vicepreședintelui Consiliului Superior al Magistraturii formulată ca urmare a apariției în mass-media a unor multiple articole și comentarii cu privire la activitatea de judecată desfășurată la nivelul Curții de Apel București, precum și cea de urmărire penală realizată de către procurorii Direcției Naționale Anticorupție în dosarul [redacted] privind posibila atingere a independenței și imparțialității judecătorilor și procurorilor implicați în activitatea de soluționare a dosarului menționat, precum și a independenței sistemului judiciar în ansamblul său.

Analizând raportul Inspecției judiciare și văzând înscrisurile atașate, Plenul reține următoarele:

Relatările în mass - media din perioada 8 - 11 august 2014 ce privesc atât justiția la general, cât și cazul [redacted], reținute de către Inspecția judiciară și care ar putea pune în discuție afectarea independenței sistemului judiciar, menționate cu titlu exemplificative, sunt următoarele:

La data de 8 august 2014 au fost difuzate în mass media:

- articolul „Lucia Hossu Longin, solidară cu Antena 3: Totul este doar o înscenare”, publicat pe site-ul „Antena3”, în care sunt redată afirmațiile doamnei Lucia

Hossu Longin, realizatoare de emisiuni de televiziune, potrivit cărora: „ceea ce se întâmplă este un abuz uriaș, făcut de o justiție care produce nedreptate. O justiție în care fiecare încalcă legea și procesează atâtea abuzuri ... un tribunal al poporului din vechea justiție comunistă care are sentințele deja date și totul este doar o înscenare”.

- articolele „Mircea Badea, PRIMA REACȚIE după sentință”, publicat pe site-ul cotidianului „Jurnalul Național” și „Romania Badea, după condamnarea lui

Nu se termina nimic aici. De abia început”, publicat pe site-ul „Antena 3”, în care domnul Mircea Badea, jurnalist la postul de televiziune Antena 3, apreciază că judecătorii cauzei fac parte dintr-un „pluton de execuție”, că procesul este „cel mai mare, cel mai important, vizibil, strident proces politic din ultimii 25 de ani” în care „au fost încălcate drepturile omului”, decizia fiind una „absolut dementă, scelerată și chiar criminală”.

- articolul „Decizia CAB este un asasinat economic și politic”, publicat pe site-ul „AGERPRES” în cuprinsul căruia se consemnează declarația făcută de domnul [redacted], postului de televiziune „Antena 3” cu privire la decizia dată în apel, aceasta fiind apreciată drept „un asasinat politic și economic”, „condamnări nedrepte, nu există prejudiciu, nu există fapte, nu există decât o dorință oarbă de a distruge Antena 3 și pe

- articolele „Victor Ciutacu despre sentințele în dosarul [redacted] A fost o execuție”, publicat pe site-ul „Q Magazine” și „Victor Ciutacu, despre condamnarea lui [redacted]

Parcă-i VIOL cu tâlhărie”, publicat pe site-ul „RomâniaTV”, în care domnul Victor Ciutacu a catalogat hotărârile pronunțate în cauză drept o „execuție” care nu are „nici o legătură cu dreptatea”, procesul fiind „o mascaradă, o execuție publică.....”.

- articolul „Antena 3 - Veniți alături de noi și vom putea învinge abuzul”, publicat pe site-ul cotidianului „Jurnalul Național”, în care semnatarii articolului, jurnaliști ai postului de televiziune „Antena 3”, susțin că dosarul cauzei și procesul judiciar sunt „construite pe fals, pe temeuri politice și alimentate cu ură și dorință oarbă de răzbunare”. De asemenea, se apreciază că dosarul „reprezintă cea mai gravă și transparentă formă de dictat politic în justiție.” iar procesul este un „abuz politic și judiciar”, o operațiune de „execuție publică a 12 oameni” având ca „țintă” pe domnul

, a cărui condamnare, „de tip bolșevic”, a fost plănuită și executată din „Palatul Cotroceni și din alte palate ale justiției”.

- articolul intitulat „Harta Neagră a României” publicat de Corect News Politics – în care domnul Sorin Roșca Stănescu relatează că: „aleșii partidelor și ai cetățenilor poartă... stigmatul de infractori ...stigmat care este cel puțin aparent, un produs DNA. Direcția Națională Anticorupție, care are rolul de a-i cerceta pe demnitarii care stârnesc bănuieli rezonabile că sunt certați cu legea”.....

La data de 9 august 2014, seria difuzărilor din mass media continuă prin:

- știrea „Clădirea e confiscată, spiritul Antena 3 rezistă”, transmisă în emisiunea „Știri”, de la ora 18:18, pe postul de televiziune „Antena 3”. Cu această prilej este menționată opinia domnului _____, unul dintre inculpații cauzei în discuție, potrivit căruia: „Procurorii din dosarul _____ au fabricat probe pentru că au avut comandă să ajungă cu orice preț la un prejudiciu uriaș”. „Al doilea fals făcut de procurorii DNA a fost interpretarea după bunul plac a trei hotărâri de guvern”.... „instanța a primit ordin să ajungă cu orice preț la un prejudiciu uriaș în acest caz și când nu au existat probe, procurorii le-au fabricat pentru a ajunge la rezultatul dorit”.

La 10 august 2014 au fost difuzate:

- emisiunea „Sinteza zilei: Susținere populară uriașă pentru Antena 3”, la ora 21:55, pe postul de televiziune „Antena 3”, în care unul dintre invitați, domnul Răzvan Savaliuc, jurnalist la „Lumea Justiției”, a afirmat: „neîncrederea românului în justiția lui Traian Băsescu, care a fost instaurată. Și ați văzut ce număr imens de pancarde purtau, cu mesaje împotriva lui Kovesi, a procurorilor în special”. susținând că „trebuie să se stabilească dacă noi avem într-o Românie europeană judecători și procurori care și-au dat mâna pentru a comite un abuz”.... În cadrul aceleiași emisiuni, Adrian Ursu, jurnalist la Antena 3, a susținut că procesul reprezintă „un abuz bine pregătit” și „extrem de străveziu”.

În fine, la 11 august 2014 sunt publicate articolele:

- „Zid în jurul condamnaților, atac furibund la procurori”, în ziarul „Romania Liberă”; referindu-se la poziția exprimată de unii parlamentari, în emisiuni ale postului de televiziune „Antena 3”, în cuprinsul articolului se consemnează că aceștia au făcut referire la procesul cauzei ca fiind: „un abuz politic și judiciar”... , o acțiune „care

sfidează regulile democratice și normele de drept”, o „execuție”. Deputatul Mădălin Voicu invitat de Antena 3, a declarat că o bănuiește pe Laura Codruța Kovesi, procurorul șef al DNA de „un gen de comportament cu amprente viscerele vecine cu abuzul”. În direct, a jignit-o pe doamna Laura Codruța Kovesi afirmând: „Nu vrei să scoateți purcica aia de pe ekran? E zi de week-end, trebuie să ne simțim bine, nu să o vedem pe ea”. Într-o astfel de împrejurare, fără a fi justificat un interes public, au fost depășite limitele admisibile ale discursului public politic și ale libertății de exprimare, așa cum sunt protejate de dispozițiile articolului 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fiind încălcat dreptul la imagine.

- „Răul să înțeleagă că nu te-a învins. Curaj Antena 3!”, în ziarul „Jurnalul Național”; În cuprinsul materialului sunt prezentate poziții exprimate de politicieni și reprezentanți ai culturii din România în legătură cu procesul judiciar în cauză. În luări de poziție sunt inserate referiri directe sau indirecte la sistemul judiciar român după cum urmează: domnul Călin Popescu Tăriceanu – președintele Senatului României a apreciat că „Justiția ar trebui să nu se lase influențată de presiuni din partea opiniei publice în formularea unei sentințe. Totodată, justiția nu are rolul de a da exemple opiniei publice, de a satisface orgolii de orice natură sau de a aduce pacea socială, ci de a oferi oricărui cetățean dreptate și tratament egal în fața legii”; domnul deputat Mădălin Voicu a afirmat că „În loc să se limpezească lucrurile, suntem din ce în ce mai aproape de o atitudine hipercomunistă, un comunism exacerbat, poate al anilor '50, când forma de penitență era decisă în cinci minute, fără echivoc”. Domnul Adrian Năstase, fost prim ministru, a susținut că decizia judecătorilor Curții de Apel reprezintă „execuția” domnului

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că imparțialitatea judecătorilor și procurorilor implicați în activitatea de soluționare a dosarului menționat nu a fost afectată, dat fiind faptul că reacțiile în mass-media au fost ulterioare pronunțării deciziei definitive de condamnare a inculpaților din dosarul

Din verificările prealabile efectuate de către Inspekția judiciară, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Prin rechizitoriul nr. _____ întocmit de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția Națională Anticorupție la data de _____ a fost _____ dispusă

trimiterea în judecată a inculpatului

pentru

săvârșirea infracțiunilor de:

- folosirea de către o persoană care îndeplinește o funcție de conducere într-un partid, a influenței și autorității date de această calitate în scopul de a obține, pentru sine sau pentru altul, bani, bunuri și/sau alte foloase necuvenite - prevăzută și pedepsită de art. 13 din Legea nr. 78/2000 cu aplicare art. 41 alin.2 Cod penal;

- spălare de bani - prevăzută și pedepsită de dispozițiile art. 17 lit "e" din Legea nr. 78/2000 cu trimitere la art. 23 lit. "c" din Legea nr. 656/2002 și cu referire la art. 10 lit. a din Legea nr. 78/2000, cu aplicarea art. 41 alin. 2 Cod penal.

La data de a fost înregistrat pe rolul

, rechizitoriul înregistrat în 3 decembrie 2008, emis în dosarul nr. al Direcției Naționale Anticorupție. Prin sentința penală nr.

, Tribunalul a admis excepția de necompetență materială și a dispus declinarea cauzei în favoarea Înaltei Curți de Casație și Justiție. Recursul formulat împotriva sentinței de unul dintre inculpați a fost respins ca inadmisibil de Curtea de Apel București, pe rolul căreia a fost înregistrat la data de , prin decizia penală nr. . Prin aceeași decizie a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 42 alin. 4 din Codul de procedură penală invocată de unul dintre inculpați. Prin decizia nr. ,

a respins ca inadmisibil recursul formulat de unul dintre inculpați privind excepția de neconstituționalitate și înregistrat pe rolul instanței la .

Cauza a fost re-înregistrată, la , pe rolul

, și soluționată prin sentința penală nr.

când a fost admisă excepția de necompetență materială și s-a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea .

Pe rolul , cauza a fost re-înregistrată la sub nr. , și soluționată prin sentința penală nr.

când, din nou, a fost declinată competența de soluționare a cauzei în favoarea

Dosarul a fost înregistrat pe rolul
, iar prin sentința penală nr. s-a declinat
competența de soluționare a cauzei în favoarea

Pe rolul cauza a fost re-înregistrată
sub nr. i soluționată prin sentința penală nr.

Sentința a fost apelată și, ca atare, apelul a fost înregistrat pe rolul

Prin decizia penală definitivă

Curtea, în temeiul art. 421 pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală a admis
apelurile formulate de apelantul Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție -
Direcția Națională Anticorupție și de apelanții inculpații

desființând în parte sentința penală nr. și rejudecând
cauza, inculpații au fost condamnați .

, cum este cunoscut în media, a făcut obiectul mai multor verificări
realizate de Inspectia Judiciară, astfel:

Cu privire la durata procedurilor judiciare, analiza efectuată de Direcția de
inspecție pentru judecători a fost realizată, inițial, în cadrul verificărilor privind dosarele de
mare corupție aflate pe rolul tuturor instanțelor judecătorești. Rezultatul acestei analize a
fost expus în Raportul de control, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a
Consiliului Superior al Magistraturii nr.116 din 28 februarie 2012. În timpul controlului,
cauza - înregistrată sub nr - se afla pe rolul
ca primă instanță, iar circumstanțele acesteia au relevat, pe de o parte, că, din motive
neimputabile instanțelor de judecată, dosarul a fost înregistrat la instanța competentă din
punct de vedere material după aproximativ un an de la data întocmirii rechizitoriului, și,
pe de alte parte, că, amânarea cauzei în procedura de judecată în fond la Înalta Curte au
fost de natură obiectivă în condițiile existenței unei preocupări pentru soluționarea cu
celeritate a cauzei.

Ca strategie a Direcției de inspecție judiciară pentru judecători s-a stabilit
monitorizarea în continuare a tuturor dosarelor de mare corupție, aflate pe rolul instanțelor
de judecată, iar rezultatul acestui proces s-a concretizat în Raportul nr.

privind rezultatul activității de monitorizare a dosarelor de mare corupție în anul 2013, publicat pe site-ul Inspecției Judiciare. Cu privire la cauza în discuție s-a constatat, în anexa corespunzătoare, că aceasta se află pe rolul

re-înregistrată sub nr. și că instanța a rămas în pronunțare; din motive neimputabile instanțelor de judecată, dosarul a fost înregistrat la instanța competentă din punct de vedere material după mai mult de 4 ani de la data întocmirii rechizitoriului, având în vedere competența de soluționare a cauzei, în raport de calitatea persoanei, precum și formularea de către inculpați a unor căi de atac inadmisibile. În fine, s-a constatat că împrejurările care au determinat amânarea cauzei în procedura de judecată în fond la au fost de natură obiectivă.

Inspecția Judiciară a procedat de asemenea la verificarea respectării dispozițiilor legale aplicabile privind, pe de o parte, repartizarea cauzei, în vederea soluționării sale, atât la după stabilirea definitivă a competenței sale de soluționare, în primă instanță a cauzei, cât și la ca urmare a exercitării căii de atac a apelului împotriva hotărârii primei instanțe, și, pe de altă parte, instrumentarea cauzei, în apel, în ședința de judecată din Verificările au impus concluzia potrivit căreia toate dispozițiile legale în discuție au fost respectate, după cum urmează:

► prin rezoluția din emisă în lucrarea nr. s-a dispus clasarea sesizărilor formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția Națională Anticorupție - Secția de combatere a corupției și de domnul . Prima sesizare viza modul în care s-a realizat repartizarea aleatorie a dosarului

iar cea de a doua sesizare privea nerespectarea principiului repartizării aleatorii a aceluiași dosar, atât în primă instanță, la cât și în apel, la

. În argumentarea soluției s-a reținut că atât la cât și la a fost repartizat cu respectarea dispozițiilor art. 94 și următoarele din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești;

► prin rezoluția din emisă în lucrarea nr. s-a dispus clasarea sesizării formulată de domnul

reținându-se că judecătorii cauzei,

nu au comis abaterea disciplinară prevăzută de art. 99 lit. t) din Legea nr. 303/2004 (exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență), întrucât au făcut aplicarea dispozițiilor legale în materie din Noul Cod de procedură penală, iar soluțiile adoptate privind respingerea unor cereri formulate de apărătorii inculpaților au fost motivate corespunzător. În motivarea rezoluției s-a reținut că, respingerea cererii de amânare a cauzei în vederea depunerii la dosarul acesteia a înscrisului întocmit în procedura repartizării aleatorii a cauzei sau în situația de modificare a compunerii completului de judecată, precum și a unei copii de pe hotărârea colegiului de conducere prin care a fost modificată compunerea completului de judecată, nu au influențat legalitatea ședinței de judecată, atâta timp cât completul de judecată a fost desemnat în mod legal, prin hotărâre a colegiului de conducere, iar numărul și data acestei hotărâri a fost adusă la cunoștința părților cu recomandarea de a se adresa Biroului de Presă al Curții de Apel București.

De asemenea, s-a reținut că, respingerea cererii privind sesizarea unui alt complet de judecată pentru soluționarea unui incident procedural referitor la compunerea completului de judecată s-a dispus cu respectarea dispozițiilor legale în materie, apreciindu-se că nu a fost indicat vreun incident procedural dintre acelea prevăzute de Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești și care ar fi trebuit soluționat de completul imediat următor.

Totodată, s-a reținut că, respingerea cererii de recuzare a completului de judecată, ca inadmisibilă, motivată de atitudinea manifestată de președintele completului, doamna judecător a fost conformă art. 67 alin. 2, 4 și 5 din Noul Cod de procedură penală, care permit completului de judecată în fața căruia s-a formulat cererea de recuzare să constate inadmisibilitatea acesteia, dacă nu sunt îndeplinite anumite condiții prevăzute de lege. În continuare s-a reținut că instituirea unor măsuri asigurătorii, suplimentar față de cele deja instituite în cursul urmăririi penale, fără ca acestea să fi fost puse în discuția părților, a fost conformă art. 249 alin. 1 și art. 251 alin. 6 din Noul Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de judecată poate dispune din oficiu luarea măsurilor asigurătorii, nefiind necesară punerea în discuția părților a unei astfel de măsuri.

În fine, s-a constatat că, respingerea ca inadmisibilă și a celei de a doua cereri de recuzare, motivată de evidenta părtinire a completului de judecată care ar fi favorizat acuzarea, a respectat dispozițiile legale în materie întrucât textele de lege din Noul Cod de procedură penală le permite și chiar îi obligă să analizeze condițiile de admisibilitate a unei cereri de recuzare;

► prin rezoluția din _____, emisă în lucrarea nr. _____, a fost clasată sesizarea formulată de domnul _____ reținându-se, pe de o parte, că, desemnarea judecătorilor _____

_____ în componența completului de judecată care a soluționat cauza în discuție, în apel, nu contravine dispozițiilor legale care reglementează repartizarea aleatorie a cauzelor și, pe de altă parte, pentru considerente similare celor anterior expuse, că modul de instrumentare a cauzei în ședința de judecată din 1 iulie 2014 este conform dispozițiilor legale aplicabile și evocate în cele ce preced.

În motivarea rezoluției cu privire la primul dintre aspectele reținute, Inspecția Judiciară a constatat că, prin Hotărârea nr. _____ a Colegiului de conducere, pentru buna desfășurare a întregii activități a instanței s-a impus menținerea completelor deja constituite la nivelul _____ prin includerea în completele de judecată ale căror titulari nu mai funcționau la instanță a altor judecători, promovați sau transferați la _____ desemnarea judecătorilor care urmau să asigure compunerea unor complete de judecată _____ în cadrul _____ s-a făcut cu respectarea prevederilor regulamentare, a competențelor colegiului de conducere și pe baza unor justificări obiective, fapt ce exclude ideea de dirijare a dosarelor de pe rolul completelor de judecată menționate spre anumiți judecători și a încălcării dispozițiilor privind repartizarea aleatorie a cauzelor. În plus, la data adoptării hotărârii colegiului anterior menționată își produsese efectele hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din 18 iunie 2014 privind validarea concursului de promovare în funcții de execuție și, respectiv, numirea celor doi judecători la secția respectivă a curții, pe de o parte, iar noua componență a completelor de judecată urma să intre în vigoare la 1 iulie 2014, dată de la care, prin hotărârea corespunzătoare s-a dispus promovarea efectivă a judecătorilor în cauză, de la Tribunalul București.

Pentru a putea aprecia dacă, prin afirmații publice anterior expuse a fost afectată independența întregului sistemului judiciar, analiza trebuie să pornească de la cadrul legal care definește independența sistemului judiciar și limitele libertății de exprimare.

Consiliul Superior a Magistraturii, potrivit art. 30 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, are dreptul și obligația de a apăra magistrații împotriva oricărui act care le-ar afecta independența sau imparțialitatea ori ar crea suspiciuni cu privire la acestea.

Independența și imparțialitatea procurorilor precum și necesitatea respectării acestora, este prevăzută în reglementări interne și internaționale.

Principiile independenței și imparțialității magistraților sunt consfințite de reglementările interne ale art. 124 alin. 3 din Constituția României, art. 3 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor precum și în art. 3 alin. 2 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

Referiri privind aceste principii se regăsesc și în mai multe reglementări internaționale.

Astfel, în Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite se precizează la articolul 1 că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”.

În cadrul acelorași principii, la articolul 2 se menționează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”.

Convenția de la Havana pentru prevenirea crimei și tratamentul delicvenților, adoptată la Congresul VIII al Organizației Națiunilor Unite prevede la pct. 4 că „statele veghează ca procurorii să-și îndeplinească atribuțiile profesionale în deplină libertate, fără a face obiectul unor intimidări, hărțuiri, fără a suferi ingerințe nefondate și fără a li se angaja, în mod nejustificat, responsabilitatea civilă, penală sau de altă natură”.

Recomandarea (94) 12 a Comitetului de Miniștri al statelor membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, adoptată la 13 octombrie 1994, dorind să promoveze independența sistemului judiciar a elaborat mai multe reguli cu valoare de principiu.

Una dintre acestea vizează obligația statelor de a lua toate măsurile necesare pentru a respecta, promova și proteja independența judecătorilor.

Documentul prevede că sensul de „independența judecătorilor” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime.

Conținutul acestui principiu constă în obligația executivului și legislativului să se abțină de la adoptarea oricăror măsuri care ar putea submina independența judecătorilor. Pe lângă toate acestea, se precizează în document, „că nu ar trebui să fie permis grupurilor de presiune să submineze independența sistemului judiciar”.

Independența magistraților nu constituie doar o garanție a statului pentru înfăptuirea justiției, ci în egală măsură, un drept și o obligație a magistraților. Independența este privită ca „atribut al funcției, care îi permite judecătorului să acționeze în realizarea actului juridic și, mai ales, să decidă doar în baza legii și a propriei conștiințe, fără nici o subordonare sau influență”.

Independența nu este un privilegiu în interesul propriu al magistraților, ci în interesul statului de drept și al celor care caută și doresc înfăptuirea justiției. Aceasta îi este conferită magistratului în vederea protecției drepturilor persoanelor care apelează la justiție pentru a li se face dreptate și constă în responsabilitatea magistratului de a convinge, nu prin forța principiului autorității, ci a argumentelor raționale, temeinice, constituind astfel un mijloc de a asigura și păstra încrederea publicului în sistemul judiciar.

Dreptul la libertatea de exprimare nu este unul absolut, acesta fiind susceptibil de anumite restrângeri, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva unor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra, cum ar fi autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. 1 și 6 din Constituția României, „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în

public, sunt inviolabile însă, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

De asemenea, dreptul la liberă exprimare, prevăzut de art. 30 din Constituție nu poate fi exercitat cu încălcarea principiului independenței magistratului și supunerii lui numai legii, astfel cum este statuat prin dispozițiile art. 124 din Constituție și art. 2 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată.

Articolul 10 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului consacră libertatea de exprimare, arătând că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare și că acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Dispozițiile acestui articol se aplică nu numai informațiilor sau ideilor care sunt primite favorabil sau care sunt privite ca inofensive sau indifferente, ci și acelor care ofensează, șochează sau îngrijorează statul sau o parte a populației.

Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, în jurisprudența Curții Europene de Justiție se apreciază în mod constant că un rol important în asigurarea independenței și imparțialității judecătorului îl au și aparențele (cauzele Findlay versus Regatul Unit, 25.09.1997, Mc Gonnell versus Regatul Unit, 08.02.2000), astfel încât afirmațiile formulate sub diferite modalități trebuie să elimine orice suspiciune privind afectarea independenței judecătorilor.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Pager și Oberschlick contra Austriei a decis că „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept”.

Odată consacrată libertatea de exprimare în general, referindu-ne la mass-media - dat fiind obiectul lucrării de față - revine obligația fiecărei legislații în parte de a statua asupra rolului pe care mass-media îl are în societatea respectivă, în concret, de a crea, pe de o parte, cadrul legal de exprimare, iar pe de altă parte, de a integra această activitate aspirațiilor socio-culturale și nu numai ale societății în ansamblul ei.

Asupra acestui ultim aspect, prin Rezoluția nr. 1003 (1993) privind etica jurnalistică, art. 1 stabilește că suplimentar la drepturile și obligațiile juridice stabilite de către normele juridice respective, mas-media mai are o responsabilitate etică față de cetățeni și societate, care trebuie accentuată la momentul actual, când informarea și comunicarea joacă un rol major în formarea atitudinii personale a cetățenilor și dezvoltarea societății și a vieții democratice.

De aceea, s-a arătat că, printre principiile de bază al eticii jurnalismului se află și condiția ca difuzarea știrilor să fie bazată pe adevăr, asigurată prin mijloace adecvate de verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare, descriere și narare (art. 4).

Articolul nr. 21 din Rezoluția nr. 1003 (1993) stipulează că ziaristica nu trebuie să denatureze informația adevărată, imparțială și opiniile oneste, nici să le exploateze în scopuri proprii, în încercarea de a crea sau modela opinia publică, deoarece legitimitatea sa se bazează pe respectul efectiv al dreptului fundamental al cetățenilor la informație. În acest sens, legitimitatea ziaristicii investigative depinde de corectitudinea opiniilor exprimate și este incompatibilă cu campaniile ziaristice organizate pornind de la poziții prestabilite.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a subliniat rolul important al presei într-un stat de drept, aceasta având responsabilitatea privind comunicarea informațiilor și ideilor cu privire la problemele politice, precum și a altor teme de interes general, dar și obligația de a nu depăși anumite limite fixate în special pentru protecția reputației altuia (hotărârea Castells contra Spaniei din 23 aprilie 1992).

Criticile la adresa magistraților sunt protejate prin articolul 10 §2 care prevede, printre restricțiile privind libertatea de exprimare, și necesitatea protejării autorității și imparțialității puterii judiciare. Curtea a recunoscut că pot exista cazuri când este necesar ca puterea judiciară să fie protejată împotriva atacurilor distrugătoare, lipsite de fond serios, cu atât mai mult cu cât obligația de rezervă le interzice magistraților să reacționeze. În schimb, ea a subliniat importanța ca cetățenii să obțină informații privind funcționarea justiției, instituție esențială într-o societate democratică.

Judecătorii și procurorii, în vederea îndeplinirii corespunzătoare a atribuțiilor au nevoie de încrederea opiniei publice, iar această încredere ar putea fi afectată de afirmațiile care pun la îndoială independența lor.

Atât politicienii cât și jurnaliștii care, fie au expus opiniile primilor, fie au exprimat puncte vedere proprii în mass-media la care s-a făcut referire, au pus în dezbatere aspecte ce au vizat modul de instrumentare și soluționare a cauzei penale care formează obiectul dosarului nr.

Analiza opiniilor exprimate în presă și în cadrul emisiunilor televizate, din perspectiva compatibilității cu libertatea de exprimare, nu poate fi disociată de particularitățile specifice ale acestei libertăți, care constituie unul din fundamentele unei societăți democratice, una dintre condițiile primordiale ale progresului ei și ale dezvoltării oricărei persoane.

Afirmațiile la adresa judecătorilor, procurorilor și justiției, în general, expuse pe larg, sunt de natură să creeze suspiciuni în rândul opiniei publice cu privire la independența și imparțialitatea magistraților și, nu în ultimul rând, în ceea ce privește sistemul judiciar în ansamblul său. Aprecierile și opiniile formulate ori preluate de reprezentanții mass-media, de genul „abuz politic și judiciar”, au pus în discuție existența unei implicări directe și fără echivoc a politicului în justiție ceea ce este de natură să afecteze imaginea sistemului judiciar.

Astfel, prin afirmații „justiția lui Traian Băsescu”, „condamnare plănuită” și „executată din Palatul Cotroceni și din alte palate ale justiției”, „au avut comandă”, etc., se induce ideea că magistrații răspund la comenzi politice și că, în consecință justiția penală în procesul în discuție, se face cu încălcarea principiului egalității părților în procesul penal, ca element esențial al dreptului la un proces echitabil.

Susținerile publice în sensul cărora justiția este influențată de factorul politic și că hotărârea definitivă prin care a fost soluționată cauza este o hotărâre politică și neîntemeiată („absolut dementă, scelerată și chiar criminală”), subminează autoritatea judecătorească și aduce atingere independenței sistemului judiciar.

Mai mult, Plenul apreciază că prin afirmațiile expuse anterior au fost depășite limitele admisibile ale discursului public politic și ale libertății de exprimare, așa cum sunt protejate de dispozițiile articolului 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților.

Fără argumente plauzibile se acreditează ideea că procurorii Direcției Naționale Anticorupție instrumentează cauze penale în manieră abuzivă, fără respectarea

dispozițiilor legale în materie penală „procurorii din dosarul Telepatia au fabricat probe, ... „...un alt fals... ”, sens în care se urmărește a se transmite opiniei publice un mesaj compromițător legat de incapacitatea profesională ori reaua credință a acestui corp profesional, punându-se la îndoială credibilitatea sistemului judiciar, pe componenta de exercitare a atribuțiilor de serviciu ce le revin procurorilor, parte a mecanismului justiției.

Astfel de aserțiuni - ce nu au nici un fundament în dosarul analizat, deoarece dacă nu ar fi existat probatoriu legal administrat de procurori și care de altfel a și fost supus cenzurii sub aspectul legalității instanței de judecată, nu ar fi fost posibil emiterea unei decizii de condamnare - constituie de fapt o activitate tipică de dezinformare (informare greșită, tendențioasă) de natură a pune în discuție deontologia profesională a procurorilor .

Prin această modalitate subiectivă și nu imparțială, echidistantă, cum ar fi trebuit să fie dezbătută tema justiției, pornind de la un caz concret și anume dosarul ICA, se inoculează o adversitate a cetățeanului împotriva sistemului de drept și a celor abilitați a o înfăptui („...mesaje împotriva lui Kovesi, a procurorilor în special”).

Enunțatorii expresiilor transmise de media sunt prezentați ca persoane care mărturisesc prin prezența lor, existența unei dezordini sociale, „justiție coruptă, abuzivă, dictat politic, justiție care produce nedreptate ”, angajați în mod voluntar într-un discurs de care se servesc pentru a genera neîncredere în justiție.

În opiniile emise se exprimă judecăți de valoare, acuzații fără suport factual – „comportament cu amprente viscerele vecine cu abuzul”, „probe false” - sau chiar se proferează insulte, pentru a fi exteriorizate pulsionile aparținând unei colectivități conflictuale, având ca și consecință negarea justiției - entitate de esența statului de drept democratic -, crearea unui sentiment de incertitudine în actul de justiție realizat de judecători și procurori.

Prin opiniile exprimate în sensul cărora soluția definitivă pronunțată în cauza în discuție este, în fapt, „o condamnare politică”, s-a creat impresia publică că activitatea magistraților implicați în procesul judiciar respectiv se desfășoară cu încălcarea principiului consacrat de art. 2 din Codul de procedură penală, potrivit căruia procesul penal se desfășoară conform dispozițiilor prevăzute de lege.

Afirmația nereală potrivit căreia „judecătorii și procurorii și-au dat mâna pentru a comite un abuz” are drept efect dezinformarea opiniei publice cu privire la modul de funcționare a sistemului judiciar, cu un impact profund negativ asupra justițiabililor, de natură a le afecta încrederea în actul de justiție și de a amplifica nemulțumirile care, de altfel, sunt inerente în procedura judiciară.

Prin afirmațiile în discuție ce reprezintă o deformare a realităților de fapt, investigate în detaliu, s-a indus în mod indirect ideea unei funcționări anormale și incorecte a sistemului judiciar, în sensul că procurorii și judecătorii ar fi instrumentat dosarul penal, urmare a solicitării Președintelui României, într-un alt cadru decât cel legal prevăzut de legislația penală. O atare idee privind nerespectarea legii de către magistrați și lipsa de independență a acestora, are drept consecință majoră alterarea, înainte de toate, a încrederii opiniei publice în competența, corectitudinea și probitatea pe care, în mod legitim, orice persoană care încredințează magistraților apărarea drepturilor sale le așteaptă.

Aprecierile negative cu privire la activitatea desfășurată de procurori și judecători în instrumentarea și soluționarea nu ar trebui emise în spațiul public, astfel de afirmații încadrându-se perfect în situația în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a afirmat constant că se impune restrângerea libertății de exprimare, în scopul de a asigura autoritatea și imparțialitatea justiției.

Se știe că magistrații sunt primele persoane chemate să promoveze supremația legii, statul de drept și să apere drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor. Ori comentariile negative referitoare la activitatea profesională a acestora, în care s-a interferat politicul, neindependentă, abuzivă, decurgând din încălcarea legii de către aceștia, nu mai pot constitui garanții pentru o protecție efectivă a drepturilor persoanelor încredințate justiției.

Autorilor acuzațiilor le incumbă obligația de a furniza o bază factuală precisă și fiabilă, proporțională cu natura și forța afirmațiilor lor, îndatorire pe care însă nu și-au îndeplinit-o.

Perseverența unui magistrat, preocuparea constantă pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, tind să devină – ținând cont de modul în care au fost realizate

comentariile – aspecte negative în carieră, demne de critici și chiar de ridiculizare, („...stigmatul de infractor...un produs DNA”).

Având în vedere că în perioada 08 - 11 august 2014, mass-media a dedicat aspectelor analizate anterior un spațiu polemic extins, se poate conchide că s-a urmărit și realizat o campanie de presă, care a avut ca scop imediat discreditarea, din punct de vedere profesional a magistraților implicați în instrumentarea și soluționarea dosarului

iar ca scop mediat discreditarea modului de funcționare a sistemului judiciar în ansamblul său. Că ne aflăm în prezența unei campanii de presă mediatice, rezultă și din modul în care a fost elaborată strategia de comunicare publică care a vizat: tema campaniei, ținta urmărită, tonul, limbajul, titlurile etc. Campania de presă s-a urmărit a se constitui, cu ocazia fiecărui material jurnalistic sau emisiune T.V., într-un subiect de senzație, prin transmiterea unor informații denaturate ce a condus la întreținerea și accentuarea neîncrederii opiniei publice în justiție.

În raport de cele expuse anterior, Plenul consideră că afirmațiile emise în spațiul public aduc atingere independenței, prestigiului și credibilității justiției, cu consecința subminării autorității acesteia, astfel că se impune admiterea sesizării și emis un comunicat de presă de către Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului, în sensul concluziilor Inspecției Judiciare.

Totodată, Plenul apreciază că se impune Sesizarea Consiliului Național al Audiovizualului pentru a analiza aspectele semnalate raportat la prevederile Legii nr.504/2002 a audiovizualului.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți;

PLENUL

CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Admiterea cererii de apărare a independenței sistemului judiciar, în raport de aspectele prezentate în mass-media cu privire la activitatea de judecată desfășurată la

nivelul Curții de Apel București, precum și cea de urmărire penală realizată de procurorii Direcției Naționale Anticorupție, urmând a fi emis un comunicat de presă de către Biroul de informare publică și relații cu mass-media din cadrul Consiliului, în sensul concluziilor Inspecției Judiciare.

Art.2 - Sesizarea Consiliului Național al Audiovizualului pentru a analiza aspectele semnalate raportat la prevederile Legii nr.504/2002 a audiovizualului.

Art.3 - Prezenta hotărâre se comunică Inspecției judiciare și Biroul de informare publică și relații cu mass-media.

Data în București, la data de 23 septembrie 2014

Presedinte,
Judecător dr. Adrian BORDEA

